

А.А.Бобер

Житомирський державний університет

імені Івана Франка

Науковий керівник:

к.п.н., проф. Калініна Л.В.

ОСОБЛИВОСТІ ВИКОРИСТАННЯ КРЕАТИВНИХ ВПРАВ ДЛЯ ФОРМУВАННЯ ІНШОМОВНОЇ ПРОДУКТИВНОЇ КОМПЕТЕНТНОСТІ УЧНІВ СТАРШИХ КЛАСІВ НА ОСНОВІ ПОЕТИЧНИХ ТВОРІВ

Постановка проблеми. Освітні процеси, що відбуваються в сучасному суспільстві, вимагають від школи формування випускника, який набув необхідних компетентностей для подальшого життя, креативного та готового до прийняття важливих рішень[1: 16]. В системі освіти творчі можливості, закладені у кожній дитині природою, мають бути розвинені та педагогічно скориговані [7]. Школа, а саме вчитель, повинні закласти підґрунтя розвитку творчого потенціалу особистості та визначити сталий напрямок цього процесу [1: 4]. Продукування іноземної мови – це складний процес, в якому проявляється креативність учня старших класів. Тому перед вчителем постає проблема вибору методики для формування іншомовної продуктивної компетентності [8]. На нашу думку, креативні вправи на основі поетичних творів – це саме та методика, яка допоможе учням розвинути основні комунікативні уміння, основи критичного мислення та підготувати старшокласника до подальшого життя. Творчий учитель завжди сповнений щирого і енергійного прагнення щодо внесення свого внеску у вирішення благородного завдання – закласти фундамент справді креативного розвитку особистості, сформувати першооснови творчого сприйняття поетичних творів на іноземній мові, що вивчається[7].

Мета статті – показати особливості використання креативних вправ як засобу формування іншомовної продуктивної компетентності учнів старших класів на основі поетичних творів.

Стани дослідження. Вивченням використання креативних технологій займались педагоги такі як Н.П.Бойко, О.С.Красняник, О.С.Литвиненко, О.М.Мойсеєва, С.Ю.Ніколаєва, О.О.Паршикова, Ю.С.Посвистак, Л.Ю.Поскребишева, Л.Г.Смовженко тощо. Але матеріальна база формування саме іншомовної продуктивної компетентності на основі поетичних творів за допомогою креативних вправ є досить малою, тому ми можемо стверджувати про актуальність дослідження даної теми.

Виклад основного матеріалу. Розвиток креативності в навчально-виховному процесі виступає як основний напрям розвитку особистості. Поняття «креативність» означає творчі здібності, здатність до творення

сприяє самостійному висуванню проблем, створенню великої кількості оригінальних ідей і нешаблонному їх розв'язанню [10]. Креативність пов'язана з розвитком уяви, фантазії [7]. Суттєво підвищити ефективність розвитку творчих здібностей на уроках іноземної мови можна лише в тому разі, якщо постійно використовувати в навчально-виховній діяльності креативні вправи у процесі роботи над якими учні застосовують здобуті знання, уміння та навички [1].

Методика використання поетичних творів у даному контексті допоможе реалізації даного компоненту.

Для розвитку креативного мислення учнів старших класів ми можемо використати новітні технології такі як *Branding, Cognitive Metaphor, креативне письмо, проектна робота, створення синквейну* тощо. Розглянемо детальніше дані технології.

Branding – це технологія представлення асоціативного ланцюга, який прикріплюється за відповідним брендом. Кожен продукт, товар, послуга викликає певні емоції та відображає ціннісну характеристику предмету. Хоча бренд являється абстрактним поняттям, але він допомагає відобразити в учнів їх власну точку зору до окресленої проблематики і служить засобом для комунікативної активності [11]. Для нашої методики формування іншомовної продуктивної компетентності на основі поетичних творів бренди допомагають краще зрозуміти і пізнати описану проблему та замислитись над можливими її наслідками.

В.Н. Вовк представила *когнітивну (зображальна або вербальна) метафору*. За визначенням вченого це когнітивна операція, яка утворює і виражає нові поняття, які є важливими для розвитку нових мовних знань. Ми вважаємо, що саме абстрактне пізнання нових понять допомагає учням у розвитку їх креативного мислення [4: 8]. За допомогою поетичного твору ми знаходимо основну тематику для когнітивного зображення учнями старших класів.

Креативне письмо – це особливий вид творчого письма на уроці іноземної мови, яке базується на індивідуальній фантазії та досвіді учнів старших класів [3]. Даний вид діяльності дає можливість самовираження та самоствердження засобами іноземної мови. Для нашої методики ми використали креативне письмо різних типів: написання есе та закінчення віршу. Саме вони допоможуть сформувати іншомовну продуктивну компетентність.

Проектна технологія – це система навчання за допомогою пошукових, графічних, дослідницьких видів робіт з метою теоретичного та практичного вирішення завдання, яка виникла ще на початку ХХ століття. Дана технологія базується на пізнавальній діяльності учнів старших класів, що відповідає самостійності, активності та критичності [7]. Проектна технологія може виконуватись індивідуально, в парах та в групах. Вона може включати різні підходи, наприклад оформлення стіннівки, колажу, відео тощо. Вони зосереджені на розкритті внутрішнього креативного потенціалу старшокласників.

Синквейн – це технологія активізації пізнавальної діяльності, яка спрямована на синтезування, аналізування інформації, виділення її готовних тез та відображення їх за допомогою вірша у п'ять рядків. На відміну від звичайної віршованої форми, синквейн побудований на синтаксичній та смисловій можливості кожного рядка [5; 6].

Розглянемо приклад синквейну.

Beauty

Crazy and ruthless

To capture, to amaze, to surprise

You are so easy to mislead

So dangerous, but amazing.

Mass media

Influential and persistent

To grab, to write and publish

Here is the main task of the XXI century

Dirty.

На підставі даних віршів можемо зробити висновок, що синквейн схожий на білий вірш, який у 5 реченнях відображає ставлення учня до окресленого завдання, розвиває креативність мислення і служить основою продукування іноземної мови.

Для нашої методики формування іншомовної продуктивної компетентності учнів старших класів на основі поетичних творів ми використали завдання із поєднанням креативних вправ.

№1 "Brand Story"

Мета: формувати уміння продуктивної діяльності, сформувати в учнів обізнаність у наслідках користування продукції різних брендів, замислитись над екологічним станом країни, розвинути навички роботи в команді, висловлення власної точки зору відповідно до назви бренду, розвинути креативність мислення.

Instruction: *Group up. We need six groups. Each group will a card. On them you can see different brands. Think about how these brands influence on our environment. Discuss it in your group. Then present the point of view of your group to the whole class.*

Group 1

Group 2

Group 3

Group 4

Group 5

Group 6

№2 "Solving Essay"

Мета: сформувати іншомовну продуктивну компетентність учнів старших класів, розвинути вміння творчого письма, висловлення власної точки зору та доведення її до аудиторії, сформувати креативність старшокласників.

Instruction: *Write an essay to the Minister of Ecology and Natural Resources of Ukraine about your unrest concerning the current state of Ukrainian ecology. Write ideas how we could help our Mother Nature to present natural disasters.*

Dear Mr. Semarak

№3 "Visualize Nature"

Мета: сформувати іншомовну продуктивну компетентність учнів старших класів, розвинути навички роботи в групі, сформувати креативність, творчість старшокласників.

Instruction: *Group up with your friends. Think about our Mother Nature. Draw a cognitive metaphor of it. Be ready to explain your choice.*

№4 "Prevention Collage"

Мета: сформувати іншомовну продуктивну компетентність учнів старших класів, розвинути навички роботи в парі, висловлення власної точки зору та доведення її до аудиторії, сформувати креативність старшокласників.

Instruction: *Pair up with your friends. Make up a collage. Divide it into two sides. One side should include photos of ecological problem, another side of the photo appropriate solution. For example: a lot of cars on the streets that pollute the air – use only electric cars to save the oxygen in the air. Present your ideas to the whole class.*

№5 "Create a Siquain"

Мета: сформувати іншомовну продуктивну компетентність учнів старших класів, навички створення власних синквейнів, сформувати креативність старшокласників, любов до поезії.

Instruction: *Think about the ecological peculiarities of XXIst century and write the siquain which shows your attitude towards the situation.*

Отже, кожна дитина має творчі задатки, головне надихнути її, допомогти розкритися, навіть на уроках іноземної мови, яка деяким учням здається нелегкою. Тому сьогодні дуже важливо розвивати креативність учнів на уроках саме англійської мови, застосовуючи креативні вправи, тому що вони дають змогу учням більше спілкуватися іноземною мовою, прибираючи всім відомий мовний бар'єр, збагачувати лексичний запас слів,

адже діти під час спілкування використовують не лише лексику, прив'язану до підручника [2]. Підсумовуючи все сказане, ми можемо стверджувати, що використання креативних вправ може інтегруватись в процес формування іншомовної продуктивної компетентності учнів старших класів на основі поетичних творів.

Список використаної літератури :

1. Бібік Н.М. Нова Українська Школа. Порадник для вчителя / Н.М.Бібік. – К.: ТОВ «Видавничий дім «Плеяди», 2017. – 206 с.
2. Бохенська Е.М. Розвиток креативного мислення учнів на уроках англійської мови [Електронний ресурс] / Е.М.Бохенська. – Режим доступу: <http://metodportal.net/node/7320>.
3. Віслобокова О.І. Місце креативного письма на уроці англійської мови [Електронний ресурс] / Віслобокова О.І. – Режим доступу: http://osvita.ua/school/lessons_summary/edu_technology/21614/
4. Вовк В.Н. Языковая метафора в художественной речи: природа вторичной номинации / В.Н. Вовк – К.: Наукова думка, 1986. – 140 с.
5. Гурєєва Л.В. Синквейн – прийом активізації пізнавального процесу [Електронний ресурс] / Л.В.Гурєєва, Н.А.Козьміна. – Режим доступу: <http://interconf.fl.kpi.ua/node/1257>
6. Евтух М.А. Синквейн как форма работы на уроку [Електронний ресурс]. – Режим доступу: <http://school45.pupils.ru/stranitsy-uchitelej/786/10759/>
7. Литвиненко С.О. Розвиток креативності учнів у процесі вивчення англійської мови за допомогою проектної технології / С.О.Литвиненко // Таврійський вісник освіти. – 2015. – №3(51). – С. 164–169.
8. Петренко Н.В. Формування продуктивної компетентності як складова формування компетентної особистості [Електронний ресурс] / Н. В. Петренко. – Режим доступу: <https://nadiapetrenko.wordpress.com/2012/04/19>.
9. Розвиток креативності на уроках англійської мови [Електронний ресурс] . – Режим доступу: http://dashasimonzt.blogspot.com/2015/10/blog-post_32.html.
10. АBBY? Lingvo [Електронний ресурс] – Режим доступу: <http://www.lingvo.ua/ru>.
11. What is Branding? [Електронний ресурс] – Режим доступу: <https://www.thebrandingjournal.com/2015/10/what-is-branding-definition/>